

Kitap Eleştirisi

Fahri Türk (Ed.), Dış Güçlerin Orta Asya Politikaları, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara, Aralık 2024, ISBN:978-625-393-987-8

Fahri TÜRK¹

Dış Güçlerin Orta Asya Politikaları başlıklı bu kitapta Orta Asya’da nüfuz mücadelesi veren aktörlerin (Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, Çin, Rusya, Japonya, Güney Kore, Türkiye, İnan, Hindistan, Pakistan, Suudi Arabistan ve Körfez ülkeleri) bölgeye yönelik politikaları çözümlenmeye tabi tutulmuştur. Bunların haricinde kitapta söz konusu devletlerin bölge politikalarının daha net bir şekilde anlaşılmasını sağlayabilmek amacıyla “Dış Güçlerin Orta Asya Politikaları: Karşılaştırılmalı Bir Çözümleme” başlıklı bir bölüm kaleme alınmıştır. Bu bölüm hiç kuşkusuz daha önce incelenen on iki ülke ve bölgenin Orta Asya politikalarının net bir şekilde anlaşılmasına önemli bir katkı sunmuştur. Böylece söz konusu ülkelerin Orta Asya politikalarındaki farklılıklar ve benzerlikler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Dış güçlerin Orta Asya politikaları şimdiye kadar bilimsel araştırmalara yeterince konu olmamıştır. Dolayısıyla bu kitap yukarıda anılan ülkelerin Orta Asya politikalarını siyaset, diplomasi, askeriye, iktisat, yatırımlar, dış ticaret, enerji, kültür ve dil gibi unsurlara yer vermek suretiyle olabildiğince geniş bir zaviyeden ele almıştır. Bu konu hakkında mevcut yazında bütüncül ve kapsamlı bir eserin olmaması elinizde tutmuş olduğunuz bu kitaba ayırt edici bir özellik kazandırmıştır. Bu nedenlerden dolayı söz konusu kitabın Orta Asya hakkında araştırmalar yapan kişiler ve karar alıcılar için önemli bir başvuru kaynağı olduğu söylenebilir.

Bu kitabın bütün bölümlerinin içerik açısından birbirleriyle uyumlu olmaları için editör tarafından yoğun bir mesai sarf edildiği dikkatlerden kaçmamaktadır. Bu amaçla ilkin bölüm yazarlarına çalışmalarını hazırlarken dikkat etmeleri gereken hususlara dair ayrıntılı bir yol haritası sunulmuştur. Çünkü bölümlerin hepsinde bütünlüklü olarak benzer başlıklara yer verilmiştir. Bu kapsamda bölüm yazarlarından çalışmalarına giriş bölümüyle başlamaları ve bu bölümde özellikle sorular ve/veya hipotezler oluşturmaları talep edilmiştir. Daha sonra gelen yöntem ve yazın bölümlerinde ise öncelikle verilerin nerelerden ve nasıl toplandıklarının yanında çözümlenmede kullanılan yöntemler hakkında bilgi verilmiştir. Bu derleme eserde yer alan aktörlerin Orta Asya politikaları toplanan birincil ve ikincil kaynaklar marifetiyle çözümlenmiştir. Mevcut yazın bağlamında müellifler, söz konusu ülkelerin Orta Asya politikaları hakkında daha önce kaleme alınmış olan makaleleri ve kitapları eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmişlerdir. Bu temel bölümlerden sonra ülkelerin Orta Asya politikaları; siyaset, diplomasi, askeriye, iktisat, yatırımlar, dış ticaret, enerji, kültür ve dil gibi başlıklar temelinde çözümlenmişlerdir. Sonuç bölümünde ise yazarlar basit bir özet geçmekten ziyade ulaştıkları sonuçları tartışmışlardır.

Eserde kullanılan kaynaklar hakkında ise derli toplu olarak aşağıdaki değerlendirmeyi yapmak mümkündür: Mevcut yazın incelendiğinde söz konusu devletlerin Orta Asya politikalarının bilimsel araştırmalara yeterince konu olmadıkları dikkat çekmektedir. Ancak bu derlemede ele alınan ülkelerin Orta Asya politikaları hakkında bilhassa yabancı matbuatta münferit çalışmalar yer alsa da bölge ile ilgili aktörlerin

¹ Prof. Dr. Fahri Türk, Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-mektup: fahriturk11@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0117-0573

tamamının politikalarını derli toplu bir şekilde masaya yatıran çalışmalar bulunmamaktadır. Ezcümle yukarıda dile getirilen ülkelerin Orta Asya politikaları şimdiye kadar vukufu bir şekilde bilimsel çalışmalara konu olmadıklarından bu araştırma alan yazında mevcut boşluğu doldurmaya matuf önemli bir eserdir. Son olarak eserin editör tarafından titizlikle tashih edildiği ve yazım sürecinde bütün bölümlerin içerik olarak birbirleriyle uyumlu olmalarına nezaret edildiği dikkatli gözlerden kaçmamaktadır.